

Jensinius Johansens prædiken allehelgensdag

Taler

Jensinius Johansen
Hospitalspræst

Dato

6. november 1864

Sted

Hertug Hans hospital

Omstændigheder**Prædikentekst**

Johannes Åbenbaring kapitel 7, vers 1-13

1

*Og de Forstandige skulle straae som Himmelbuens Glands, og de,
som førte Mange til Retfærdighed, som Stjernerne evig og altid.
Dan. 12, 3.*

5

O almægtige, evige Gud, som vil helliggjøre alle Dine Udvalgte og Elskelige i
Din eenbaarne og elskelige Søn, Jesu Christo! lad os efterfølge deres Tro, Haab
og Kjærlighed, at vi med dem og kunne blive salige formedelst den samme Din
Søn vor Herre Jesum Christum, som med Dig lever og Regjerer i Hellig Aands
10 Enighed, een sand Gud, fra Evighed Og til Evighed! Amen.

Text: Joh. Aab. 7, 1 - 13:

Og derefter saae jeg fire Engle staae paa Jordens fire Hjørner, som holdt Jordens
15 fire Vinde, paa det ingen Vind skulde blæse over Jorden, ei heller over Haver, ei
heller over noget Træ Og jeg saae en anden Engel opstige fra Solens Opgang,
som havde den levende Guds Segl: og han raabte med høi Røst til de fire Engle,
hvilke det var givet at skade Jorden og Havet, sigende: Skader ikke Jorden, ei
heller Havet, ei heller Træerne, indtil vi faae beseglet vor Guds Tjenere i deres
20 Pander. Og jeg hørte deres Tal, som bleve beseglede, hundrede og fire og
fyrgetyve tusinde Beseglede af alle Israels Børns Stammer: Af Judæa Stamme
tolv tusinde Beseglede, af Rubens Stamme tolv tusinde Beseglede, af Gads
Stamme tolv tusinde Beseglede, af Assers Stamme tolv tusinde Beseglede, af
Naphtali Stamme tolv tusinde Beseglede, af Manasse Stamme tolv tusinde
25 Beseglede, af Simeons Stamme tolv tusinde Beseglede, af Levi Stamme tolv
tusiude Beseglede, af Isaschars Stamme tolv tusinde Beseglede, af Sebulons

Stamme tolv tusinde Beseglede, af Josephs Stamme tolv tusinde Beseglede, af
Benjamins Stamme tolv tusinde Beseglede. Derefter saae jeg og see en stor Skare,
30 hvilken Ingen kunde tælle, af alle Hedninger og Stammer og Folk og Tungemaal
som stode for Thronen og Lammet, iførte lange hvide Klæder og Palmegrene i
deres Hænder, og som raabte med høi Røst og sagde: Saliggjørelsen tilhører vor
Gud, ham, som sidder paa Thronen, og Lammet. Og alle Englene stode
omkring Thronen og om de Ældste tog om de fire Dyr, og faldt ned for
35 Thronen paa deres Ansigt og ilbade Gud og sagde: Amen! Velsignelse og Ære og
Viisdom og Tak og Priis og Magt og Styrke være vor Gud i al Evighed! Amen.

Der fortælles os, kjære Venner? at da den første Korstogshær, efter blodige
Kampe og utrolige Lidelser, omsider pludselig saae sig ved deres Længsers Maal,
40 saae den hellige Stad ligge lige foran sig, da var i samme Nu al deres Trængsel og
Elendighed som glemt og forvunden: med Glædestaarer nedknælede selv de
mest udtærede Korsdragere og lovede og prisede Gud med høi Røst. Nu vel, kj.
V! vi ere jo vistnok oplærte af Guds Ord til ikke som de at søge den Levende
blandt de Døde, og ville derfor heller kæmpe for et aandeligt Samliv med den
45 Opstandne, hvor vi saa end færdes paa den hele vide Jord, end sætte vor Salighed
i at nedknæle ved hans tomme Grav i det jordiske Jerusalem, men derfor skal det
hverken negtes eller glemmes, at alle sande Troende ere dog i høiere aandelig
Forstand Pillegrimme og Korsdragere her i Verden, stunde vel ikke til et jordisk,
men til det himmelske Jerusalem. Og vistnok have hine trofaste Korsfarerhelte
50 gennemgaaet udvortes Trængsler og Farer, som neppe noget andet Blad i
Menneskeslægtens Krigshistorie har Mage til at opvise, men derfor skal det
hverken negtes eller glemmes, at mangel Gang er dog den sande Guds
Stridsmands Kamp allertungest, naar kun Han, som seer i Løndom, er
Øienvidne til den, naar der strides, som Jakob stred, i Nattens Stilhed, i
55 Bønnens Inderlighed, ene for og med Gud. O men netop naar der strides
saaledes, hvor usigelig trøsteligt er det da ikke, midt i sin Sorg og Nød, pludselig
at faae et saligt Glimt af det himmelske Maal, hvorfor der strides. See det have
just hine Herlige, hvis Ihukommelse vi idag feire, erfaret og baaret mangfoldigt
Vidnesbyrd om. Det erfoer Troens Fader Abraham i hiin Anfegtelsens Nat, da
60 han veemodig klagede sig for Herren over, at han, snart 100 Aar gammel, endnu
hensad barnløs, trods Herrens Forjættelse: at i hans Sød skulde alle Jordens
Slægter velsignes; ja det erfoer han, dengang da Herren førte ham ud udenfor og
sagdetil ham: „See nu op til Himlen og tæl Stjernerne, om du kan, saadan skal
din Afkom vorde". Og see netop noget Lignende er det, vi idag mindes om ved
65 Apostelens deilige prophetiske ord, thi det han deri beskriver os, er jo netop

hvad det af Guds Naade blev forundt ham at skue, da ogsaa han, i sin venlighed paa Pathmos, i Aanden saae sig op til Himlen: og see, en stor Skare, som Ingen kunde tælle, ikke blot af alle Israels adsplittede Stammer, men af alle Hedninger
70 og Stammer og Folk og Tungemaal, som stode for Thronen og Lammet, iførte Retfærdigheds hvide Dragt og med Seirens Palmer ihænde, beseglede som Herrens Eiendom, saa ingen Magt i Himlen eller paa Jorden kunde skade dem. Nu vel, min Medchristen! saa see da ogsaa Du nu op til Himlen og hvad seer Du da? Eller seer Du maaskee slet Intet, intet Spor af den hellige Stad deroventil,
75 hvor der vistnok hverken er Død eller Grav at skue, men hvor derimod vor opstandne frelser lyser midt iblandt sine Helliges Skarer, som en Sol, der aldrig gaaer ned, blandt Stjerner, der aldrig falde af Himlen?

Ak ja, maaskee gaaer det Dig, som naar vi i Dæmringen løfte vort Øie opad, at vi
80 da maa see lidt nøiere til, inden vi ret kunne faae Øie paa den stilfærdige Stjerneskaare, maaskee er saaledes ogsaa Dit Øie endnu for blandet af Verdenslivets forkrænkkelige Dagslys til ret at have syn for de hensovede Helliges himmelske Herlighed. Eller om Du endog hører til deres Beundrere, ak maaskee har Du dog aldrig ret havt nogen Trøst af deres Ihukommelse. Maaskee gik det
85 Dig, som naar vi midt i den dybe Nat pludselig opløfte vort Øie til Stjernehimlen, at vi da kunne føle os saaledes overvældede af Synet, at vi egentlig Intet see, at ingen enkelt Stjerne ret fængsler vort Blik til sig, at vi vel føle os udmygede, men ikke tillige trøstede og opløftede ved Synet, ak ja, maaskee fandt Du saaledes heller ingen ret Hvile eller Vederkvægelse i Ihukommelsen af de
90 Hellige, fordi de tykkes Dig altfor høit ophøiede over det Syndens og Sorgens Hjem, hvor Du færdes, til at Du ret tør tænke paa at blive fortrolig med Saadanne. O men Du, som dog ikke kunde glemme Stjernehimlens Herlighed, men atter og atter dvælede ved dens Beskuelse, ikke sandt, for Dig viste der sig dog lidt efter lidt Hvilepunkter, hvorved Dit Øie kunde dvæle midt i
95 Mangfoldigheden, og efterhaanden bleve disse Dig som fortrolige Venner, som Dit Øie uvilkaarligt heftede sig ved, og efterhaanden fik Du flere og flere saadanne gode Venner, og fik dem tilmed kjærere og kjærere. See saaledes, kj. V! er der ogsaa paa Troens aandelige Himmel blandt de hensovede Helliges talløse Skarer Stjerner af første Rang, som intet troende Øie kan forblive ganske
100 ubekjendt med. Det gaaer med Saadanne som sagt blev om den samme Apostel, hvis Ord vi idag have hørt. Det var jo nemlig, som vi veed af hans Evangelium, et Sagn om den Discipel, Herren elskede, at han ikke skulde døe: og dette Sagn udmaledes senere videre saaledes: „at denne saakaldte Kjærlighedens Apostel, gammel og mæt af Dage, lagde sig til Hvile i en aaben Grav og blev af kjærlige

Hænder tildækket med Blomster, men at han ogsaa i Graven vedblev at leve og aande, saa at Blomsterne saaes at bølge op og ned." Dette er nu vel kun et Sagn, o men er det dog ikke en deilig, barnlig Indklædning af den dybe Sandhed, at Saadanne som denne Apostel, om de end døde, dog fortsætte deres Aandsliv

110 iblandt os, idet deres Minde er ikke døde, men levende Blomster, hvorfra deres Hjerter endnu ligefom aander os imøde? Nu saa er det da vel værd, kj. V! at vi ret dvæle i Ihukommelsen ved hine forklarede Herlige, som Gud nu glæder i sit Himmerig, og kan Du end hverken tælle eller nævne dem alle ved Navn, min Medchristen! — det kan jo kun Han, som tæller Stjernerne, - Du kan dog ialfald

115 første Dit Øie paa saadanne Stjerner af første Rang som en Johannes, Peter, Paulus, o. s. v., og tro mig, jo oftere Du ret dvæler ved Ihukommelsen af saadanne forklarede Hellige, desmere vil Du faae Lyst til at lære flere og flere af dem at kjende. Og see, der er en Skare, som Ingen kan tælle. Ak her paa Jorden staae Gudshusene saa ofte tomme, og selv om de ere fyldte af Mennesker, ak

120 hvor tomt er der dog ikke i saa mangt et Hjerter derinde; men see nu op til Himlen: der er ingen Tomhed, nei der flokkes alle det sande Israels Adspredte om Lammets Throne, der strømme alle Hjerter og Læber over af Guds og Lammets Priis. „En Skare af alle Folk og Tungemaal". Ja saaledes staaer der. Maaskee studser Du uvilkaarligt ved disse Ord, min Medchristen! ak thi ved at

125 høre dem, mindes Du med Smerte og Bedrøvelse, hvor mægtig en Skillevæg de forskellige Folkeeiendommeligheder og de forskellige Tungemaal her i denne syndige og hadefulde Verden kunne reise imellem et Menneske og hans Næste, saa de end ikke i Guds Huus kunne mødes til Fred. Saa see nu op til Himlen: der om Guds og Lammets Throne lyde alskens Tungemaal imellem hinanden, uden

130 Mislyd, uden Misforstaaelse. Som derude under Guds hvælvede Himmel alle de forskellige Fuglestemmer „sammenslaae som tusind Harpestrenger", saaledes sammensmelte histoppe alle de mangfoldige Tungemaal i een tusindstemmig Samklang, eet helligt Hjertesprog. O ja hvor gjør det dog Hjertet godt i disse nærværende Tiders Piinagtighed ret at see op til Himlen, at dvæle ved

135 Ihukommelsen af de Forklarede, som taler til os med en Høihed og dog med en trøsterig Mildhed, som naar Stjerner tilsmiler det urolige Hjerter sin forunderlige Fred. Og see, der er blandt de Mange Een, som vi netop paa Allehelgensdag umulig kunne forbigaae med Glemsel, kj. V! ham, den trofaste Herrens Stridsmand, som paa en AllehelgensdagsAften 1517 begyndte sit herlige

140 Reformationsværk, hvorved han igjen forjog den Overtroens og Vantroens Taage, som saa længe havde ruget over Christenheden og skjult den apostoliske Tros ægte Guld og vor Herres klare Sandhedsord.

145 Og see, netop denne Mands Navn maa vel af sig selv rinde os ihu, naar vi høre
om, hvorledes alle de forskjellige Tungemaal skulle samles eendragtlig om
Himmelthronen, thi just Tydskeren Morten Luther var det jo, som omsider
igjen gjorde det apostolifle Pintseevangelium gjældende i Christenheden: at
ligesom alle Himlens Fugle have Lov til at prise vor Herre, enhver med sit Næb,
150 saaledes er det ogsaa Guds Villie, at alle Guds Børn, af hvad Folk og Tungemaal
de ere, skulle have frit Lov tit baade at høre Guds Ord i deres Modersmaal og at
aflægge den gode Bekjendelse paa deres Moders maal, og at det derfor ogsaa kun
kan føre til aandelig Misvæxt og Død, naar man som hine Romerpræster vil
tvinge eller forlokke Guds Børn til at tænke og tale om Barnetroens eenfoldige
155 Sandhed og Aandens dybe Hemmeligheder paa et Sprog, der er Menigheden
fremmed, ikke lever i dens Hjerter og forbliver dødt paa dens Læber.

Ja usigeligt velgjørende er det i alle Maader at see op til Himlen, at ihukomme de
Herlige, som nu vistnok have fuldendt Løbet og ere indgangne til Hvilen hos
160 Gud, men hvis Strid og Seier dog til evige Tider skal mindes, usigeligt
vederkvægende at tænke paa, hvordan de nu, trods alle Forskelligheder, staae
eendragtlig om Guds Throne, rensede og luttrede fra Alt, hvad der af Støvet
dog endnu heftede ved dem hernede, — usigeligt vederkvægende, naar vi kun
ikke glemme, hvad ikke blot deres Lovprisning histoppe, men ogsaa baade deres
165 Ord og deres Levnet hernede levende minder os om, nemlig, at saavidt naaede
de ingenlunde ved deres egen Kraft eller Dygtighed, nei „Saliggørelsen tilhører
vor Gud, ham, som sidder paa Thronen, og Lammet." Ja lad os endelig ikke
glemme det, kj. V! thi ellers forsvinder det deilige prophetiske Syn brat for vore
Øine. og vi faae kun et taaget Drømmesyn, et uopnaaeligt Luftsyn i Stedet.
170 „Ingen farer dog op til Himlen uden den, som kom ned af Himlen,
Menneskenes Søn, som er i Himlen". Staaer det os derimod stedse for Øie, at
Han, som fra Høiheden vil drage Alle til sig, har ogsaa nævnet os blandt deres
Tal, som skulde besegles, ham til en evig Eiendom, at Han er ogsaa rede at luttre
os „ved Aand, som dommer, og Aand, som tænder Ild", og at Han vil heller ikke
175 tillade noget Verdens Veir at skade os, men værge os som David sit Lam mod
Loven og Bjørnen, indtil han faaer os derhen, hvor Gud skal aftørre hver Taare
af vore Øine, — see da, kj. V! da see vi, ligesom hiin Korsfarerhær, Staden lige
foran os, det himmelske Jerusalem, hvortil vi stunde. Og kan Veien endda falde
trang, nu, saa have vi Ham med os, som vel skal vide at forkorte os den, naar
180 hans Ord bringer Hjerterne til at brande os i Barmen, og er Porten end selve
Dødens snevre Port, nu, saa have vi Ham til Fører, der endog gaaer igjennem
lukkede Døre, som vi vel ogsaa selv stundom have erfaret, naar Sorg og Frygt

185 havde tillukt vort Hjerte, og see, for denne Fører gaaer selv Dødens Port paa
lette Hængsler, med Ham er det vel værd at vandre selv gennem Dødens
Skyggedal, thi saavist som han nævner alle Stjernerne ved Navn, saa vist
glemmer han aldrig nogen eneste af sine Smaa, men selv naar han fører dem
gennem Taaredalen, forvandler han den til Kildevæld og lader dem gaae frem
fra Kraft til Kraft, indtil de skue Gud paa Zion. Amen!

190

Kilde

J. Johansen. See nu op til Himlen: Prædiken paa Allehelgensdag 1864: København: Boghandler Stinck (1864) Digitaliseret af Det Kongelige Bibliotek

Kildetype

195 Dokumentation i bogværk

Tags

24. søndag efter trinitatis, Den anden slesvigske krig 1864, Første tekstrække, Prædiken, Prædikener fra 1800-tallet

URI

200 <https://www.dansketaler.dk/tale/jensinius-johansens-praediken-allehelgensdag>

205

210

215

220